

Việt Nam không có bất cứ bằng sáng chế nào

Tác Giả: Theo TS. Lê Văn Út - TS. Thái Lâm Toàn
Thứ Ba, 21 Tháng 8 Năm 2012 17:39

Bằng sáng chế là hình thức sở hữu trí tuệ.

Phổn Lan với 5.3 triệu dân cũng có 951 bằng sáng chế). Đứng thứ hai là Malaysia với 161 bằng sáng chế. Trong khi đó, Việt Nam không có bằng sáng chế nào đăng ký ở Mỹ trong năm 2011.

Việt Nam có 9,000 giáo sư và phó giáo sư và hàng ngàn tiến sĩ và thạc sĩ mà trong năm 2011 không có một bằng sáng chế đăng ký ở Mỹ.

□

Việt Nam không có bất cứ bằng sáng chế nào được đăng ký ở Mỹ trong năm 2011. Ảnh minh họa.

Việt Nam không có bất cứ bằng sáng chế nào

Tác Giả: Theo TS. Lê Văn Út - TS. Thái Lâm Toàn
Thứ Ba, 21 Tháng 8 Năm 2012 17:39

Một chế độ quan trọng và khách quan để đánh giá thành tựu khoa học của một nước là số bằng sáng chế.

Số bằng sáng chế không chỉ phản ánh hiệu quả thực tiễn của các kết quả nghiên cứu lý thuyết, mà còn cho biết tiềm lực và nghiên cứu sáng tạo.

Thực tế cho thấy những nước có nhiều bằng sáng chế thì thường xuất khẩu những sản phẩm công nghệ cao và thu được nhiều lợi nhuận.

Bằng sáng chế là hình thức sở hữu trí tuệ. Nó bao gồm một tập hợp các quy định quy định các cấp bằng một nhà nước có chức năng cho một nhà phát minh, hoặc nhóm chuyên nghiệp của họ trong một khoảng thời gian giới hạn để đổi lấy việc công bố công khai một kết quả sáng chế.

Trong bài viết này, người viết chỉ đề cập bằng sáng chế Mỹ (US patent) bởi uy tín của nó.

Để báo độ tính “khách quan”, người viết không thể nêu bằng sáng chế Mỹ của chính nước Mỹ. Bài viết chỉ đề cập số bằng sáng chế Mỹ trong năm 2011, và được trích từ Văn phòng thương mại và bằng sáng chế Mỹ (USPTO). Dữ liệu về dân số và thu nhập được lấy từ BBC.

Theo thống kê, Nhật Bản là nước đứng đầu với 46139 bằng sáng chế, kế đến là Hàn Quốc với 12262 bằng sáng chế.

Điểm đáng lưu ý là Trung Quốc đứng xếp thứ 8 với 3174 bằng sáng chế; trong năm 2010, Trung Quốc cũng đứng xếp thứ 8 với 2657 bằng sáng chế.

Việt Nam không có bất cứ bằng sáng chế nào

Tác Giả: Theo TS. Lê Văn Út - TS. Thái Lâm Toàn
Thứ Ba, 21 Tháng 8 Năm 2012 17:39

Bảng 1: Nhóm 10 nước dẫn đầu (trên M):

Hàng..... Nước..... Dân số
(triệu)..... Số bằng sáng chế 2011

1	Nhật Bản	126.9	46139
2	Hàn Quốc	48.9	12262
3	Đức	82.1	11920
4	Đài Loan	23	8781
5	Canada	34.3	5012
6	Pháp	62.6	4531
7	Vương Quốc Anh	62.4	4307
8	Trung Quốc	1,350	3174
9	Israel	7.3	1981
10	Úc	21.5	1919

(Trung Quốc: không tính Hàng Kông và Ma Cao)

Trong khu vực Đông Nam Á, đất nước nhỏ bé Singapore với 4.8 triệu dân có 647 bằng sáng chế

Việt Nam không có bất cứ bóng sáng ch nào

Tác Giả: Theo TS. Lê Văn Út - TS. Thái Lâm Toàn
Thứ Ba, 21 Tháng 8 Năm 2012 17:39

(mät đät näc xa xôi & Bäc Âu väi dän sä täng đäng, Phän Lan väi 5.3 triäu dän cũng có 951 bóng sáng ch). Đäng thä hai là Malaysia väi 161 bóng sáng ch. Trong khi đó, Việt Nam không có bóng sáng ch nào đăng kí & Mä trong năm 2011.

Bäng 2: Nhóm vài näc Đông Nam Á:

Häng	Näc	Dän sä (triäu)	Sä bóng sáng ch 2011
1	Singapore	4.8	647
2	Malaysia	27.9	161
3	Thái Lan	68.1	53
4	Philippines	93.6	27
5	Indonesia	232	7
6	Brunei	0.407	1

7 Việt Nam 89 0

Trong bối cảnh Việt Nam phải hội nhập với thế giới bên ngoài với mọi mặt, đặc biệt là về khoa học và công nghệ, kết quả thế ng kê trên thực tế đáng ngại cho khoa học Việt Nam.

Chia sẻ với bạn đọc này, PGS. Phạm Đức Chính (Viện Khoa học và Công nghệ Việt Nam) cho biết: “Nghiên cứu của bên cạnh Việt Nam chúng ta so sánh trong khu vực, trên cơ sở thế ng kê công bố quốc tế ISI, thua kém khá xa so với Singapore, Malaysia và Thái Lan.

Với mặt công nghệ, thế ng thế thì tình hình còn tồi hơn, như theo mặt chế độ quản trị mà thế ng kê này cho thấy. Nếu như chế độ cho rằng tiềm năng thực của chúng ta không tồi thì mọi việc về y, thì năng lực hội nhập của chúng ta lại còn yếu hơn nữa. Mà yếu tố thế ng còn và đi lên của Việt Nam, đặc biệt trong bối cảnh mọi mặt hiện nay, là chúng ta phải hội nhập để có thể tiếp cận.

Tuy nhiên, mặt thực tế là với nền tác quyền ở Việt Nam chưa được xem trọng mặt cách đúng mặt.

GS. Nguyễn Đăng Hoàng (nguyên Trưởng khoa Công nghệ phá hủy, Đại học Liège, Bỉ) chia sẻ: “Tôi không ngạc nhiên về những con số thế ng kê mà các tác giả đã có công tra cứu tham khảo. Bằng sáng chế là thước đo đáng kể của công nghệ kỹ thuật của một nước. Việt Nam kém cạnh về công bố quốc tế về khoa học. Những tài liệu về khâu công nghệ kỹ thuật, không có bằng sáng chế đăng ký thì quả là trầm trọng hơn”.

Nguyên nhân vì đâu?

Đã đến lúc các nhà quản lý khoa học ở Việt Nam phải nhìn nhận lại thực tế yếu kém của khoa học Việt Nam, đặc biệt là các khoa học thế ng thế. So với các nước trong khu vực thì Việt Nam có số lượng tài sản trí tuệ, những thành tựu khoa học của Việt Nam, chế độ là số bằng sáng chế đăng ký ở Mỹ, quả yếu kém như thế thì quả là mặt thực tế khó chấp nhận. Đã đến lúc, Nhà nước và các nhà khoa học phải có mặt nhìn nhận thực chung về nguyên nhân và cách khắc phục số yếu kém trên.

Việt Nam không có bất cứ bằng sáng chế nào

Tác Giả: Theo TS. Lê Văn Út - TS. Thái Lâm Toàn
Thứ Ba, 21 Tháng 8 Năm 2012 17:39

Là người có nhiều nghiên cứu về khoa học Việt Nam, GS. Nguyễn Văn Tuấn (Viện nghiên cứu Y khoa Garvan và ĐH New South Wales) đã chỉ ra một số lý do mà theo quan điểm của cá nhân ông là nguyên nhân dẫn tới tình trạng này:

"Tôi không ngạc nhiên với số bằng sáng chế của Việt Nam được đăng ký ở Mỹ. Trong một bài trích đây, tôi trích dẫn liệu từ báo cáo của UNESCO cho thấy trong thời gian 2000 - 2007, các nhà khoa học Việt Nam chỉ đăng ký được 19 bằng sáng chế, tức mỗi năm trung bình chỉ 2 bằng sáng chế. Có năm (như 2002) không có bằng sáng chế nào được đăng ký. Do đó, năm 2011 không có bằng sáng chế từ Việt Nam được đăng ký cũng có thể xem là chuyện... bình thường.

Nhưng một điều không bình thường là với một đội ngũ trên 9.000 giáo sư và phó giáo sư, và hàng trăm ngàn tiến sĩ và thạc sĩ mà không có bằng sáng chế đăng ký. Càng không bình thường khi chúng ta so sánh với Thái Lan (có ít giáo sư và tiến sĩ hơn ta) khi trong cùng thời gian 2000-2007 đã có đến 310 bằng sáng chế.

Có thể nói rằng trong các nước Đông Nam Á (ngoại trừ Lào, Kampuchea và Miến Điện) Việt Nam có số bằng sáng chế thấp nhất.

Nhưng tôi nghĩ con số bằng sáng chế không có nghĩa là khả năng sáng tạo của người Việt thực. Tôi nghĩ khả năng sáng tạo của người Việt không kém bất cứ ai; chỉ cần nhìn qua sự thành công của các chuyên gia gốc Việt ở nước ngoài thì biết nên xét đó không quá đáng. Tôi nghĩ con số đó phản ánh khả năng hội nhập khoa học và công nghệ của Việt Nam chưa cao, và thiếu đầu tư trong quần lĩnh vực.

Trong thực tế, các nhà lãnh đạo khoa học ở Việt Nam chưa quan tâm đến vấn đề đăng ký bằng sáng chế, vì họ vẫn còn loay hoay với những thủ tục hành chính. Có người còn chưa biết thủ tục để đăng ký ra sao!

Cũng cần nói thêm rằng Việt Nam chưa có một cơ chế để hỗ trợ và phân trách đăng ký sáng chế. Theo tôi biết, Việt Nam còn thiếu những luật số có kinh nghiệm trong việc đăng ký bằng sáng chế và sự đầu tư trí tuệ.

Việt Nam không có bất cứ bằng sáng chế nào

Tác Giả: Theo TS. Lê Văn Út - TS. Thái Lâm Toàn
Thứ Ba, 21 Tháng 8 Năm 2012 17:39

Nhà khoa học thì chắc chắn có khả năng tài chính để đăng ký, mà dù cho có khả năng tài chính thì không có luật sư cũng khó làm được. Trong khi đó, các đội hä còn chäa quan tâm đến nghiên cứu khoa học, thì họ đâu có thì giờ quan tâm đến việc đăng ký bằng sáng chế.

Ngoài ra, nhiều nghiên cứu khoa học (tôi chỉ nói trong lĩnh vực y khoa) thường tập trung vào những chế độ khó có thể đăng ký bằng sáng chế.

Nghiên cứu y khoa thường chia thành 3 loại: me too, incremental knowledge, và breakthrough. Nghiên cứu me too (bät chäc) có nghĩa là những nghiên cứu bät chäc ngäi khác ở môi trường Việt Nam, không cho ra một phương pháp hay phát hiện gì mới, chỉ yäu là để häc nghä.

Nghiên cứu mang tính incremental knowledge là những nghiên cứu có đóng góp vào tri thức khoa học, những mở để đóng góp từng bước khiêm tốn (như phát triển phương pháp mới, phát hiện mới, cách tiếp cận mới,...)

Các công trình breakthrough hay đột phá có nghĩa là những nghiên cứu đưa ra một phương pháp mới, đưa ra nghĩa mở mới lĩnh vực mới. Hầu hết những nghiên cứu tại Việt Nam là me too nên khó có thể phát triển cái gì mới để có thể đăng ký bằng sáng chế.

Những lý do trên có thể giải thích tại sao Việt Nam chúng ta có một rất khiêm tốn trong bản đồ sáng tạo tri thức mới và bằng sáng chế".